Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (druhého senátu)

5. března 2015 *

„Řízení o předběžné otázce — Státní podpory — Státní záruka spojená s půjčkou — Rozhodnutí 2011/346/EU — Otázky týkající se platnosti — Přípustnost — Článek 107 odst. 1 SFEU — Odůvodnění — Ovlivnění obchodu mezi členskými státy — Článek 107 odst. 3 písm. b) SFEU — Vážná porucha v hospodářství členského státu“

Ve věci C-667/13,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Tribunal do Comércio de Lisboa (Portugalsko) ze dne 17. října 2013, došlým Soudnímu dvoru dne 16. prosince 2013, v řízení

Estado português

proti

Banco Privado Português SA, v likvidaci,

Massa Insolvente do Banco Privado Português SA,

SOUDNÍ DVŮR (druhý senát),

ve složení R. Silva de Lapuerta, předsedkyně senátu, K. Lenaerts (zpravodaj), místopředseda Soudního dvora, J.-C. Bonichot, A. Arabadžev a J. L. da Cruz Vilaça, soudci,

generální advokát: P. Cruz Villalón,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

— za Banco Privado Português SA, v likvidaci, a Massa Insolvente do Banco Privado Português SA M. Ferreira Santosem a R. Leandro Vasconcelosem, advogadas,

— za portugalskou vládu L. Inez Fernandesem a A. Cunha, jako zmocněnci, ve spolupráci s M. Pena Machetem a G. Reino Piresem, advogados,

— za Evropskou komisi M. Françou a L. Flynnem, jakož i M. Afonso, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: portugalština.

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká jednak platnosti rozhodnutí Komise 2011/346/EU ze dne 20. července 2010 o státní podpoře C 33/09 (ex NN 57/09, ex CP 191/09) provedené Portugalskem ve formě státní záruky ve prospěch banky BPP (Úř. věst. 2011, L 159, s. 95), a jednak výkladu čl. 14 odst. 1 a 2 nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku [108 SFEU] (Úř. věst. L 83, s. 1).

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi Estado português (portugalský stát) a Banco Privado Português SA (dále jen „banka BPP“), v likvidaci, jakož i Massa Insolvente do Banco Privado Português SA (majetková podstata k uspokojení věřitelů banky BPP) ve věci uplatnění pohledávky tohoto státu v rámci pasiva likvidační podstaty ve výši částky 24 462 921,24 eura, navýšené o dlužné úroky, představující částku podpory, již je třeba navrátit, kterou protiprávně přiznal bance BPP, když za půjčku ve výši 450 milionů eur ve prospěch této banky poskytl státní záruku (dále jen „záruka“).

Právní rámec

Unijní právo

Nařízení č. 659/1999

3 Článek 1 písm. f) nařízení č. 659/1999 definuje protiprávní podporu jako novou podporu uskutečňovanou v rozporu s čl. 108 odst. 3 SFEU.

4 Článek 14 tohoto nařízení, nadepsaný „Navrácení podpory“, stanoví:

„1. Je-li v případech protiprávní podpory přijato záporné rozhodnutí, Komise rozhodne, že dotyčný členský stát učiní všechna nezbytná opatření, aby příjemce podporu navrátil (dále jen ‚rozhodnutí o navrácení‘). Komise nebude vyžadovat navrácení podpory, pokud by to bylo v rozporu s obecnými zásadami [unijního] práva [...].

2. Podpora, která má být navrácena podle rozhodnutí o navrácení, zahrnuje úroky v přiměřené výši stanovené Komisí. Úroky jsou splatné od data, kdy byla protiprávní podpora k dispozici příjemci, do data jejího navrácení.

3. Aniž je dotčen příkaz Soudního dvora [Evropské unie] podle článku [278 SFEU], navrácení se provede bezodkladně a v souladu s postupy vnitrostátního práva dotyčného členského státu za předpokladu, že umožňují okamžitý a účinný výkon rozhodnutí Komise. Aniž je dotčeno [unijní] právo [...], učiní za tímto účelem a v případě řízení před vnitrostátními soudy dotyčné členské státy všechny nezbytné kroky v rámci jejich právních řádů, včetně dočasných opatření.“

Rozhodnutí ze dne 13. března 2009

5 Rozhodnutím C (2009) 1892 final ze dne 13. března 2009 týkajícím se státní podpory NN 71/08 – Portugal, Auxílio estatal ao Banco Privado Português – BPP (Úř. věst. C 174, s. 1, dále jen „rozhodnutí ze dne 13. března 2009“) Komise rozhodla, že proti podpoře poskytnuté Estado português jako

naléhavé opatření ve formě záruky vztahující se na půjčku ve výši 450 milionů eur, kterou šest portugalských bank poskytlo dne 5. prosince 2008 bance BPP, nevznáší námitky. Tato záruka byla povolena na základě čl. 87 odst. 3 písm. b) ES, nyní čl. 107 odst. 3 písm. b) SFEU, na dobu šesti měsíců, tedy do 5. června 2009.

6 Z bodu 34 odůvodnění tohoto rozhodnutí vyplývá, že posouzením podpory povedeným Komisí není dotčeno posouzení, které bude muset provést, pokud bude opatření prodlouženo po uplynutí doby stanovené v předcházejícím bodě.

7 Bod 39 odůvodnění uvedeného rozhodnutí uvádí:

„I přes vysokou hodnotu poskytnutých záruk je odměna za záruku [...] i nadále podstatně nižší, než jaká by obvykle byla považována za přiměřenou v případě bank v obtížné situaci. Komise má za to, že by tato odměna mohla být výjimečně kvalifikována jako přiměřená pro účely zajištění přežití [banky BPP], a to však pouze na krátkou dobu záchranných opatření. Kromě toho je přijetí této výše odměny podmíněno předložením plánu restrukturalizace. Komise očekává, že náklady veřejné intervence ve prospěch banky BPP se z dlouhodobého hlediska odrazí v plánu restrukturalizace, jehož cílem je obnovit její životaschopnost [...], a že dopad poskytnuté podpory z hlediska hospodářské soutěže bude zohledněn v rámci kompenzačních opatření. V tomto kontextu Komise rovněž připomíná a pozitivně přijímá závazek portugalských orgánů předložit plán restrukturalizace ve lhůtě šesti měsíců ode dne poskytnutí podpory [bance BPP], a to do 5. června 2009.“ (*neoficiální překlad*)

8 Komise v bodě 41 odůvodnění rozhodnutí ze dne 13. března 2009 připomněla, že jakékoli případné prodloužení podpory, jejíž délka platnosti je omezena na šest měsíců, jí musí být oznámeno ke schválení.

Rozhodnutí 2011/346

9 Body odůvodnění 9, 12, 13 a 19 až 24 rozhodnutí 2011/346 zní následovně:

„(9) Banka BPP je finanční instituce se sídlem v Portugalsku, která poskytuje služby v oblasti soukromého bankovnictví, podnikového poradenství a soukromého kapitálu. [...] Banka BPP působí v Portugalsku, Španělsku a v menší míře v Brazílii a Jižní Africe.

[...]

(12) Dne 24. listopadu 2008 banka BPP informovala portugalskou centrální banku (‚Banco de Portugal’), že existuje riziko, že nebude schopna splnit svoje platební povinnosti. Bance BPP tedy bylo povoleno pozastavit dnem 1. prosince 2008 veškeré své platby.

(13) Dne 5. prosince 2008 banka BPP obdržela [...] půjčku 450 milionů [eur] spolu se zárukou [...]. Půjčka a záruka kryjí pouze odpovědnost za pasiva banky BPP, zapsaná v bilanci k datu 24. listopadu 2008, a půjčku lze použít pouze na úhradu vkladatelům a jiným věřitelům, přičemž z ní nelze hradit dluhy jiných subjektů skupiny.

[...]

(19) V souvislosti s analýzou opatření podpory na záchranu, kterou provedla Komise, se Portugalsko zavázalo předložit v šestiměsíční lhůtě ode dne státní intervence (tj. do 5. června 2009) plán restrukturalizace banky BPP.

(20) Ve svém rozhodnutí ze dne 13. března 2009 Komise schválila opatření na dobu šesti měsíců ode dne poskytnutí záruky [...], tj. do 5. června 2009. Komise rovněž usoudila, že předložení plánu restrukturalizace do 5. června 2009 je nutné vzhledem k výjimečně nízké odměně za záruku.

(21) Za účelem prodloužení platnosti záruky na dobu delší než počáteční období 6 měsíců se portugalské orgány zavázaly předložit Komisi zvláštní oznámení.

(22) Portugalsko nesplnilo výše uvedené závazky.

[...]

(23) Sdělením elektronickou poštou ze dne 23. června 2009 Portugalsko informovalo Komisi, že učinilo rozhodnutí prodloužit záruku [...] o dodatečné období šesti měsíců (vyhláška č. 13364-A/2009 ministerstva financí ze dne 5. června 2009). Portugalsko však prodloužení neoznámilo ani nepožádalo Komisi o schválení.

(24) Jelikož rozhodnutím Komise byla schválena uvedená podpora pouze do 5. června 2009, stala se podpora na záchranu dnem 6. června 2009 nezákonnou [protiprávní].“

10 Pokud jde o kvalifikaci záruky jako „státní podpory“ ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, body odůvodnění 57 až 60 rozhodnutí 2011/346 uvádějí:

„(57) V souladu s tím, jak bylo [...] stanoveno v rozhodnutí [...] ze dne 13. [března] 2009[...], [...] záruka umožnila, aby banka BPP obdržela lepší finanční podmínky pro realizovanou půjčku než ty, které běžně dostávají na trhu jiné podniky v obdobných situacích, [a jak připustily portugalské orgány, je nepravděpodobné, že by jim takové půjčky byly vůbec k dispozici]. V tomto smyslu rozhodnutí [ze dne 13. března 2009] již stanovilo, že odměna za poskytnutí záruky ve výši 20 bazických bodů je o dost nižší, než je výše vyplývající z použití doporučení Evropské centrální banky z 20. října 2008. Přes vysokou úroveň reálných záruk došla Komise k závěru, že odměna za [...] záruky je značně nižší než ta, která by byla obecně považována za přiměřenou pro banky v obtížích. Uvedená odměna byla považována za přiměřenou jen pro pohotovostní fázi, s podmínkou předložení plánu restrukturalizace do 5. června 2009.

(58) Oproti jiným institucím bankovního sektoru, které nemohly využít [...] záruku, získala banka BPP ekonomickou výhodu, jelikož odměna uhrazená za [...] záruku je jasně nižší než tržní úroveň.

(59) Argument předložený portugalskými orgány, podle kterého banka BPP přestala od 1. prosince 2008 působit na trhu, nemůže být přijat. Vzhledem k tomu, že bankovní licence banky BPP byla bankou Banco de Portugal zrušena až dne 15. dubna 2010, banka BPP měla možnost krátkodobě vstupovat nebo opětovně vstupovat na trh. Mezi prosincem 2008 a dubnem 2009 byly skutečně [totiž] předloženy plány na záchranu banky BPP, které prokazovaly možnost banky pokračovat ve výkonu ekonomické činnosti na základě [opatření podpory na záchranu]. S ohledem na aktivity banky BPP a její pozici na národních a mezinárodních finančních trzích mohla tato výhoda narušit hospodářskou soutěž a obchod mezi členskými státy ve smyslu čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování EU. Až se zrušením bankovní licence od 15. dubna 2010 ztratila banka BPP jakoukoliv možnost vstoupit znovu na trh a potenciálně narušovat hospodářskou soutěž a obchod mezi členskými státy.

(60) Na základě výše uvedených úvah došla Komise k závěru, že [...] záruka poskytla ekonomickou výhodu bance BPP prostřednictvím státních prostředků ze strany Portugalska. Tato výhoda může narušit hospodářskou soutěž a obchod mezi členskými státy ve smyslu čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování EU. Opatření tudíž představuje státní podporu.“

11 Pokud jde o přezkum slučitelnosti podpory s vnitřním trhem, body odůvodnění 65, 67, 68 a 70 až 72 tohoto rozhodnutí zní následovně:

„(65) Komise již uznala, že současná krize finančních trhů může závažným způsobem narušit hospodářství členského státu a že podpůrná opatření bankám lze považovat za opatření, která mohou takové narušení napravit. Tato analýza byla potvrzena [sdělením Komise – Použití pravidel pro poskytování státní podpory na opatření přijatá ve vztahu k finančním institucím v souvislosti se současnou globální finanční krizí (Úř. věst. C 270, s. 8), dále jen ‚sdělení týkající se bank']. [...]

[...]

(67) Portugalsko dvakrát prodloužilo záruku bez předchozího oznámení a schválení Komisí, přestože nebyl předložen plán restrukturalizace, a to i přes různé žádosti a dokonce vydání příkazu k poskytnutí informací, [...].

(68) [...] Rozhodnutí [ze dne 13. března 2009] váže účinky schválení [...] záruky na splnění závazku portugalských úřadů předložit plán restrukturalizace ve lhůtě šesti měsíců. Tento závazek nebyl portugalskými orgány splněn.

[...]

(70) [Pokud jde o] povinnost[...] předložit plán restrukturalizace, [...] je skutečností, že [tento] plán [...] nebyl předložen ve lhůtě stanovené v rozhodnutí [ze dne 13. března 2009] a tudíž nebyl splněn předpoklad, na němž se zakládalo schválení opatření na podporu.

(71) Z toho plyne, že odměna za záruku byla nižší, než je běžně vyžadovaná v souladu se sdělením týkajícím se bank, aby podporu bylo možno považovat za slučitelnou, a že Komise v rozhodnutí [ze dne 13. března 2009] povolila tuto výši [odměny] pouze za předpokladu, že Portugalsko předloží plán restrukturalizace nebo likvidace, který by odpovídajícím způsobem [umožnil] minimalizoval[t] narušení hospodářské soutěže. Z toho tedy plyne, že Komise došla k závěru, že vzhledem k nepředložení uvedeného plánu do 5. června 2009 nejsou záruka [...] i její prodloužení po 5. červnu 2009 slučitelné s vnitřním trhem.

(72) Přestože Portugalsko nepředložilo plán restrukturalizace banky BPP, portugalské orgány poskytly informace, které dokazují, že proces, zahájený dne 15. dubna 2010 zrušením bankovní licence banky BPP, povede k její likvidaci. Na druhé straně nebude poskytnuta žádná kompenzace akcionářům banky BPP, kromě případných částek vyplývajících z vlastního procesu likvidace. Na základě této informace se Komise domnívá, že neexistuje budoucí riziko narušení hospodářské soutěže spjaté s bankou BPP. Tento závěr nicméně neumožňuje odstranit neslučitelnost opatření poskytnutého Portugalskem mezi 5. prosincem 2008 a 15. dubnem 2010."

12 Článek 1 rozhodnutí 2011/346 stanoví, že „[s]tátní podpora spočívající v záruce spojené s půjčkou 450 milionů [eur], nezákonně [protiprávně] poskytnutá Portugalskem ve prospěch banky [BPP], v rozporu s čl. 108 odst. 3 [SFEU], je neslučitelná se společným trhem".

13 Článek 2 odst. 1 tohoto rozhodnutí stanoví, že „Portugalsko učiní kroky k navrácení podpory uvedené v článku 1 od příjemce".

14 Článek 3 odst. 1 uvedeného rozhodnutí stanoví, že „[n]avrácení podpory uvedené v článku 1 je okamžité a účinné."

Portugalské právo

15 Článek 91 odst. 2 zákoníku o insolvenci a záchraně podniků (Código da Insolvência e da Recuperação de Empresas), schváleného nařízením s mocí zákona č. 53/2004 ze dne 18. března 2004 (dále jen „CIRE“), stanoví:

„Má se za to, že výše jakéhokoli závazku, který ke dni prohlášení insolvence ještě není splatný, v souvislosti s nímž nenáležejí úroky anebo v souvislosti s nímž je sazba dlužných úroků nižší, než je zákonná úroková sazba, odpovídá částce, která – jestliže by byla navýšena o úroky vypočítané z této částky, případně v zákonné sazbě nebo v sazbě rovnající se rozdílu mezi zákonnou sazbou a smluvní sazbou, na dobu před uplynutím splatnosti – by odpovídala výši dotčeného závazku.“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

16 Dne 9. září 2010 Estado português podal u předkládajícího soudu přihlášku na základě ustanovení CIRE za účelem uplatnění své pohledávky vyplývající z navrácení nařízeného v rozhodnutí 2011/346 a jejího uznání v rámci pasiva likvidační podstaty.

17 Massa Insolvente do Banco Privado Português SA tuto přihlášku před předkládajícím soudem odmítla, když uvedla, že rozhodnutí 2011/346 je protiprávní, a z tohoto důvodu pohledávka Estado português postrádá jakýkoli legální základ.

18 V tomto ohledu dne 9. září 2011 žalované ve věci v původním řízení podaly žalobu u Tribunálu Evropské unie, jíž se domáhaly zrušení rozhodnutí 2011/346, kterou Tribunál dne 12. prosince 2014 zamítl (rozsudek Banco Privado Português a Massa Insolvente do Banco Privado Português v. Komise, T-487/11, EU:T:2014:1077).

19 V mezidobí z důvodu žaloby projednávané před Tribunálem předkládající soud řízení přerušil do doby, než bude vydáno rozhodnutí potvrzující či zrušující platnost rozhodnutí 2011/346. Estado português však proti tomuto rozhodnutí o přerušení řízení podal odvolání u Tribunal da Relação de Lisboa (odvolací soud v Lisabonu), který nařídil pokračování v řízení, přičemž připomněl, že předkládající soud může podat u Soudního dvora žádost o rozhodnutí o předběžné otázce.

20 Předkládající soud vyjadřuje pochybnosti ohledně platnosti rozhodnutí 2011/346. Zaprvé, pokud jde o kvalifikaci záruky jako „státní podpory“ ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, tento soud připomíná, že podmínky uplatnění tohoto ustanovení nestanoví, že je nutné, aby obchod mezi členskými státy mohl být dotčeným opatřením ovlivněn, ale že obchod mezi členskými státy jím musí být ovlivněn skutečně. Odůvodnění rozhodnutí 2011/346 přitom neumožňuje dospět k závěru, že Komise konstatovala, že záruka skutečně ovlivnila obchod mezi členskými státy. Kromě toho podle uvedeného soudu skutkové okolnosti neumožňují nezbytně dospět k závěru o existenci takového ovlivnění. Tento soud za tímto účelem připomíná, že jak vyplývá z bodu 77 odůvodnění rozhodnutí 2011/346, záruka byla poskytnuta bance BPP na pokrytí půjčky, která byla použita na úhradu věřitelům, jejichž úvěry byly splatné nebo jejichž úvěrové linky měly brzy vypršet a že banka BPP přestala na trhu působit od 1. prosince 2008.

21 Zadruhé, pokud jde o posouzení slučitelnosti podpory, předkládající soud připomíná, že v rozhodnutí ze dne 13. března 2009 bylo uvedeno, že záruku je možné považovat za slučitelnou s vnitřním trhem na základě čl. 107 odst. 3 písm. b) SFEU na dobu šesti měsíců běžící ode dne, kdy byla uvedená záruka poskytnuta, a sice 5. prosince 2009, do 5. června 2009, jelikož to, že banka BPP nesplní své finanční závazky, může mít vážné negativní dopady na portugalský finanční sektor. V rozhodnutí 2011/346 Komise nicméně dospěla k tomu, že podpora je neslučitelná s vnitřním trhem, jelikož Estado português nepředložil plán restrukturalizace před uplynutím výše uvedené lhůty šesti měsíců, na niž se vztahovalo schválení podpory. Předkládající soud má za to, že rozhodnutí 2011/346 neuvádí důvody,

pro něž skutečnost, že Estado português nepředložil plán restrukturalizace banky BPP, ovlivňuje závěr ohledně slučitelnosti dotčené podpory obsažený v rozhodnutí ze dne 13. března 2009, konkrétně v průběhu období od 5. prosince 2008 do 5. června 2009.

22 Zatřetí podle předkládajícího soudu existuje rozpor mezi odůvodněním rozhodnutí 2011/346 a jeho odůvodněním a výrokem, pokud jde o okamžik, od něhož se záruka považuje za protiprávní. Z bodu 24 odůvodnění tohoto rozhodnutí totiž vyplývá, že podpora se stala protiprávní od 6. června 2009. Bod 72 odůvodnění uvedeného rozhodnutí však stanoví, že podpora byla neslučitelnou s vnitřním trhem mezi 5. prosincem 2008 a 15. dubnem 2010. Pokud jde o výrok rozhodnutí 2011/346, je v něm pouze uvedeno, že podpora je neslučitelná s vnitřním trhem. Otázka okamžiku, od něhož musí být uvedená záruka považována za protiprávní, podle předkládajícího soudu určuje výpočet výše podpory.

23 Konečně začtvrté předkládající soud uvádí, že skutečnost, že se v projednávané věci použije čl. 91 odst. 2 CIRE, může způsobit snížení částky, která bude navrácena Estado português. Je tedy třeba určit, zda článek 14 nařízení č. 659/1999 brání tomu, aby – jsou-li požadované podmínky splněny – částka, která má být navrácena státu, mohla být snížena podle čl. 91 odst. 2 CIRE.

24 Za těchto podmínek se Tribunal do Comércio de Lisboa (obchodní soud v Lisabonu) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru čtyři následující předběžné otázky:

„1) Je rozhodnutí [2011/346] stiženo vadou spočívající v nedostatku odůvodnění v důsledku toho, že

a) neuvádí důvod, pro který záruka poskytnutá Estado português ovlivňuje obchod mezi členskými státy?

b) neobjasňuje důvod, pro který podpora poskytnutá ve formě záruky, která byla zprvu považována za podporu spadající pod čl. 107 odst. 3 SFEU, byla posléze prohlášena za neslučitelnou s [vnitřním] trhem?

2) Je rozhodnutí [2011/346] stiženo vadou spočívající v rozporu mezi jeho odůvodněním a výrokem, co se týče okamžiku, od kterého byla [podpora] považována za protiprávní: 5. prosinec 2008 nebo 5. červen 2009?

3) Je rozhodnutí [2011/346] v rozporu s ustanoveními čl. 107 odst. 1 SFEU, jelikož poskytnutá podpora neovlivnila obchod mezi členskými státy, a to zejména s ohledem na účel půjčky a její skutečné využití, jakož i na skutečnost, že příjemce již nevykonává činnost od 1. prosince 2008?

4) Je rozhodnutí [2011/346] v rozporu s ustanoveními čl. 107 odst. 3 SFEU, jelikož podpora byla určena k nápravě vážné poruchy v hospodářství členského státu a z tohoto důvodu je slučitelná s [vnitřním] trhem?“

25 Tribunal do Comércio de Lisboa podpůrně vznáší ještě následující výkladovou otázku:

„Brání čl. 14 odst. 1 a 2 nařízení č. 659/1999 tomu, aby bylo v projednávaném případě uplatněno snížení částky, kterou je třeba navrátit, i když se totéž pravidlo použije nediskriminačně na všechny věřitele insolventní společnosti?“

K předběžným otázkám

K přípustnosti

26 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce obsahuje pět otázek, přičemž první čtyři se týkají platnosti rozhodnutí 2011/346 a pátá se týká výkladu čl. 14 odst. 1 a 2 nařízení č. 659/1999. Přípustnost prvních čtyř otázek a přípustnost páté otázky je třeba přezkoumat odděleně.

K přípustnosti otázek týkajících se platnosti rozhodnutí 2011/346

27 Portugalská vláda tvrdí, že otázky týkající se platnosti rozhodnutí 2011/346 jsou nepřípustné. Tato vláda, která odkazuje na rozsudek TWD Textilwerke Deggendorf (C-188/92, EU:C:1994:90), uvádí, že vzhledem k tomu, že proti tomuto rozhodnutí nepodala u Tribunálu žalobu na neplatnost, má toto rozhodnutí vůči ní konečnou povahu, takže jeho platnost již není možné zpochybnit před vnitrostátním soudem. Kromě toho rozhodnutí 2011/346 nebylo předmětem návrhu na odklad vykonatelnosti. Toto rozhodnutí tedy podle portugalské vlády musí být vykonáno tak, aby umožnilo okamžité a účinné navrácení podpory.

28 V tomto ohledu je třeba připomenout, že ve svém rozsudku TWD Textilwerke Deggendorf (EU:C:1994:90, bod 17) Soudní dvůr rozhodl, že je vyloučeno, aby příjemce státní podpory, která je předmětem rozhodnutí Komise přímo určeného jen členskému státu, z kterého pochází tento příjemce podpory, který mohl toto rozhodnutí bezpochyby napadnout a který nechal uplynout lhůtu kogentně stanovenou pro tyto účely v článku 263 šestém pododstavci SFEU, mohl účelně zpochybnit legalitu tohoto rozhodnutí před vnitrostátními soudy (rovněž viz rozsudky Nachi Europe, C-239/99, EU:C:2001:101, bod 30, a Lucchini, C-119/05, EU:C:2007:434, bod 55). Soudní dvůr měl totiž za to, že přijetí opačného řešení by znamenalo přiznat příjemci podpory možnost, aby obešel konečnou povahu, která se na základě zásady právní jistoty musí pojit s rozhodnutím po uplynutí lhůt k podání opravných prostředků (rozsudek Nachi Europe, EU:C:2001:101, bod 30 a citovaná judikatura).

29 Situace, z níž vychází tato judikatura, však neodpovídá situaci dotčené ve věci v původním řízení. Nelze mít za to, že cílem příjemce podpory dotčené v posledně uvedené věci, který podal ve lhůtě stanovené v čl. 263 šestém pododstavci SFEU žalobu na neplatnost rozhodnutí 2011/346 u Tribunálu, v rámci níž byl vydán rozsudek Banco Privado Português a Massa Insolvente do Banco Privado Português v. Komise (EU:T:2014:1077), bylo obejít konečnou povahu pojící se s tímto rozhodnutím z důvodu, že zpochybňuje jeho platnost před předkládajícím soudem.

30 Dále vzhledem k tomu, že řešení uplatněné Soudním dvorem v bodě 18 rozsudku TWD Textilwerke Deggendorf (EU:C:1994:90) je založeno na nebezpečí, že by došlo k obejití konečné povahy unijního aktu, se toto řešení uplatní pouze na účastníka řízení, který uplatňuje protiprávnost aktu Evropské unie před vnitrostátním soudem, i když mohl bezpochyby proti tomuto aktu podat žalobu na neplatnost na základě článku 263 SFEU, ale neučinil tak ve stanovených lhůtách. V důsledku toho okolnost, že Estado português, který nezpochybňuje legalitu rozhodnutí 2011/346 před vnitrostátním osudem, nepodal žalobu na neplatnost tohoto rozhodnutí u Tribunálu, je pro posouzení přípustnosti otázek týkajících se platnosti uvedeného rozhodnutí irelevantní.

31 Z rozsudku TWD Textilwerke Deggendorf (EU:C:1994:90) konečně nevyplývá, že přípustnost předběžné otázky týkající se platnosti unijního aktu podléhá skutečnosti, že posledně uvedený akt byl předmětem návrhu na odklad vykonatelnosti na základě článku 278 SFEU. Tento rozsudek totiž neodkazuje na vykonatelnost unijního aktu, jehož platnost je zpochybněna, ale je založen na nebezpečí, že dojde k obejití jeho konečné povahy.

32 První čtyři předběžné otázky týkající se platnosti rozhodnutí 2011/346 jsou tudíž přípustné.

K přípustnosti otázky týkající se výkladu čl. 14 odst. 1 a 2 nařízení č. 659/1999

33 Podle Komise předkládací rozhodnutí neodůvodňuje relevantnost této otázky. Má tedy za to, že tato otázka je nepřípustná.

34 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora je v rámci spolupráce mezi Soudním dvorem a vnitrostátními soudy zavedené článkem 267 SFEU věcí pouze vnitrostátního soudu, kterému byl spor předložen a jenž musí nést odpovědnost za soudní rozhodnutí, které bude vydáno, aby s ohledem na konkrétní okolnosti věci posoudil jak nezbytnost rozhodnutí o předběžné otázce pro vydání svého rozsudku, tak relevanci otázek, které Soudnímu dvoru klade. Jestliže se tedy položené otázky týkají výkladu unijního práva, je Soudní dvůr v zásadě povinen rozhodnout (viz zejména rozsudek Kamberaj, C-571/10, EU:C:2012:233, bod 40 a citovaná judikatura, jakož i usnesení Dél-Zempléni Nektár Leader Nonprofit, C-24/13, EU:C:2014:40, bod 39).

35 Soudnímu dvoru nicméně přísluší zkoumat podmínky, za nichž byl dotázán vnitrostátním soudem, za účelem ověření vlastní pravomoci. Duch spolupráce, jímž má být veden průběh řízení o předběžné otázce, totiž znamená, že vnitrostátní soud bere ohled na funkci svěřenou Soudnímu dvoru, kterou je přispívat k výkonu spravedlnosti v členských státech, a nikoliv poskytovat poradní stanoviska k obecným či hypotetickým otázkám (viz rozsudek Kamberaj, EU:C:2012:233, bod 41 a citovaná judikatura, jakož i usnesení Dél-Zempléni Nektár Leader Nonprofit, EU:C:2014:40, bod 40).

36 V tomto ohledu je odmítnutí žádosti podané vnitrostátním soudem možné pouze tehdy, pokud je zjevné, že žádaný výklad unijního práva nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení, jestliže se jedná o hypotetický problém nebo také jestliže Soudní dvůr nedisponuje skutkovými nebo právními poznatky nezbytnými pro užitečnou odpověď na otázky, které jsou mu položeny (viz rozsudek Kamberaj, EU:C:2012:233, bod 42 a citovaná judikatura, jakož i usnesení Dél-Zempléni Nektár Leader Nonprofit, EU:C:2014:40, bod 41).

37 V projednávané věci se předkládající soud táže Soudního dvora na výklad čl. 14 odst. 1 a 2 nařízení č. 659/1999, aby mohl posoudit slučitelnost čl. 91 odst. 2 CIRE s těmito ustanoveními.

38 Ze žádné skutečnosti ve spise předloženém Soudnímu dvoru však nevyplývá, že by čl. 91 odst. 2 CIRE byl použitelný na spor ve věci v původním řízení. Uvedené ustanovení se totiž vztahuje na pohledávky, které nejsou ještě splatné „ke dni prohlášení insolvence, v souvislosti s [nimiž] nenáležejí úroky anebo v souvislosti s [nimiž] je sazba dlužných úroků nižší, než je zákonná úroková sazba“.

39 Pohledávka Estado português dotčená ve věci v původním řízení přitom byla splatná před zahájením řízení o likvidaci banky BPP dne 15. dubna 2010. Jak totiž připomíná bod 24 odůvodnění rozhodnutí 2011/346, státní podpora dotčená ve věci v původním řízení měla být v každém případě považována za protiprávní na základě čl. 108 odst. 3 SFEU od 6. června 2009, jelikož rozhodnutí ze dne 13. března 2009 tuto podporu prohlásilo za slučitelnou se společným trhem jen na dobu šesti měsíců, a to do 5. června 2009.

40 Kromě toho se předkládající soud vyjadřuje k použitelnosti čl. 91 odst. 2 CIRE na spor ve věci v původním řízení pouze hypoteticky.

41 Za těchto podmínek je třeba mít za to, že pátá předběžná otázka se netýká výkladu unijního práva, který odpovídá objektivní potřebě rozhodnutí, jež předkládající soud musí přijmout (viz usnesení Abt a další, C-194/10, EU:C:2011:182, bod 37, jakož i Dél-Zempléni Nektár Leader Nonprofit, EU:C:2014:40, bod 44).

42 V důsledku toho je pátá předběžná otázka týkající se výkladu čl. 14 odst. 1 a 2 nařízení č. 659/1999 nepřípustná.

K věci samé

K první části první předběžné otázky a ke třetí otázce

43 Podstatou těchto otázek předkládajícího soudu, které je třeba přezkoumat společně, je, zda je kvalifikace záruky jako „státní podpory“ ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU dostatečně odůvodněna s ohledem na skutečnost, že rozhodnutí 2011/346 neuvádí důvod, pro nějž tato záruka ovlivňuje obchod mezi členskými státy. Dále pak se tento soud snaží zjistit, zda Komise mohla právem konstatovat, že záruka ovlivňuje tento obchod ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU s ohledem na účel půjčky, se kterou je tato záruka spojena a na skutečnost, že banka BPP již od 1. prosince 2008 činnost nevykonávala.

44 Jak vyplývá z ustálené judikatury Soudního dvora, odůvodnění vyžadované článkem 296 SFEU musí být přizpůsobeno povaze dotčeného aktu a musejí z něho jasně a jednoznačně vyplývat úvahy orgánu, jenž akt vydal, tak aby se zúčastněné osoby mohly seznámit s důvody, které vedly k přijetí opatření, a příslušný soud mohl vykonávat přezkum (rozsudek Nuova Agricast, C-390/06, EU:C:2008:224, bod 79 a citovaná judikatura).

45 Vzhledem k tomu, že kvalifikace jako „státní podpora“ ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU vyžaduje, aby byly splněny všechny podmínky uvedené v tomto ustanovení (rozsudky Komise v. Deutsche Post, C-399/08 P, EU:C:2010:481, bod 38 a citovaná judikatura, jakož i Ministerio de Defensa a Navantia, C-522/13, EU:C:2014:2262, bod 19), musí rozhodnutí Komise uplatňující takovou kvalifikaci uvést důvody, pro něž má tento orgán za to, že dotčené státní opatření splňuje všechny uvedené podmínky.

46 Pokud jde o otázku, zda rozhodnutí 2011/346 je s ohledem na podmínku ovlivnění obchodu mezi členskými státy, uvedenou v čl. 107 odst. 1 SFEU, odůvodněno právně dostačujícím způsobem, je nutno připomenout, že Komise nemusí prokázat, že určité státní opatření má skutečný dopad na tento obchod, ani ostatně to, že toto státní opatření skutečně narušuje hospodářskou soutěž. Musí pouze prokázat, že uvedené opatření takové účinky mít může (v tomto smyslu viz rozsudky Unicredito Italiano, C-148/04, EU:C:2005:774, bod 54; Cassa di Risparmio di Firenze a další, C-222/04, EU:C:2006:8, bod 140; Libert a další, C-197/11 a C-203/11, EU:C:2013:288, bod 76, jakož i Eventech, C-518/13, EU:C:2015:9, bod 65).

47 V projednávané věci je třeba uvést, že Komise zmínila skutečnosti, jež mohou nasvědčovat tomu, že výhoda, která byla poskytnuta bance BPP, může ovlivnit obchod mezi členskými státy. Komise za tímto účelem odkazuje v bodě 58 odůvodnění rozhodnutí 2011/346 na posílení konkurenčního postavení banky BPP ve vztahu k jiným institucím bankovního sektoru. V bodě 59 odůvodnění uvedeného rozhodnutí dále ještě připomíná činnosti banky BPP a její pozici na národních a mezinárodních finančních trzích. V bodě 9 odůvodnění téhož rozhodnutí je uvedeno, že banka BPP působí ve dvou členských státech a poskytuje služby v oblasti soukromého bankovnictví, podnikového poradenství a soukromého kapitálu.

48 S ohledem na judikaturu citovanou v bodech 44 až 46 tohoto rozsudku je třeba konstatovat, že rozhodnutí 2011/346 je odůvodněno právně dostačujícím způsobem v rozsahu, v němž z něho jasně a jednoznačně vyplývá důvod, pro nějž orgán, jenž akt vydal, v bodě 60 odůvodnění rozhodnutí 2011/346 uvedl, že podmínka související s ovlivněním obchodu mezi členskými státy ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU je v projednávané věci potvrzena.

49 Pokud jde o otázku, zda Komise mohla právem konstatovat, že záruka ovlivňuje obchod mezi členskými státy ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, z bodu 46 tohoto rozsudku vyplývá, že pro účely kvalifikace vnitrostátního opatření jako „státní podpory“ stačí přezkoumat, zda toto opatření může ovlivnit obchod mezi členskými státy.

50 V tomto ohledu je třeba uvést, že účel půjčky, s níž je záruka spojena, která – jak vyplývá z bodu 13 odůvodnění rozhodnutí 2011/346 – může sloužit pouze na úhradu vkladatelům a jiným věřitelům banky BPP, nebrání tomu, aby záruka mohla ovlivnit obchod mezi členskými státy.

51 Pokud jde o kritérium ovlivnění obchodu mezi členskými státy, bylo totiž rozhodnuto, že pokud podpora poskytnutá členským státem posiluje postavení podniku vzhledem k jiným konkurenčním podnikům v obchodě mezi členskými státy, musí být tento obchod považován za ovlivněný podporou. V tomto ohledu může okolnost, že hospodářské odvětví, jako je odvětví finančních služeb, bylo předmětem významného liberalizačního procesu na úrovni Unie, který zvýšil hospodářskou soutěž, která již může být výsledkem volného pohybu kapitálu stanoveného Smlouvou, charakterizovat skutečný nebo možný dopad podpor na obchod mezi členskými státy (v tomto smyslu viz rozsudek Cassa di Risparmio di Firenze a další, EU:C:2006:8, body 141, 142 a 145 první odrážka).

52 Záruka však poskytla výhodu bance BPP, která – jak vyplývá z bodu 57 odůvodnění rozhodnutí 2011/346 – mohla obdržet lepší finanční podmínky pro půjčku než ty, které běžně dostávají na trhu jiné podniky v obdobných situacích, přičemž je nepravděpodobné, že by jim takové půjčky byly vůbec k dispozici. Za těchto podmínek je v bodě 59 odůvodnění tohoto rozhodnutí právem konstatováno, že s ohledem na aktivity banky BPP a její pozici na národních a mezinárodních finančních trzích může tato výhoda narušit obchod mezi členskými státy. Jak uvádí Komise, klienti banky BPP by totiž bez vložení kapitálu, které mohlo být provedeno díky záruce, pravděpodobně zvolili konkurenční banku od okamžiku, kdy se v bance BPP objevily náznaky finančních obtíží.

53 Toto konstatování Komise, uvedené v bodě 59 odůvodnění rozhodnutí 2011/346, nemůže vyvrátit údajné ukončení obchodní činnosti banky BPP.

54 I za předpokladu, že by toto ukončení činnosti bylo prokázáno, mohla totiž banka BPP do zrušení své bankovní licence dne 15. dubna 2010 pokračovat ve své běžné obchodní činnosti. Proto Komise právem v bodě 59 odůvodnění rozhodnutí 2011/346 konstatovala, že až od 15. dubna 2010 ztratila banka BPP jakoukoliv možnost vstoupit znovu na trh, a v důsledku toho potenciálně narušovat obchod mezi členskými státy.

55 Z toho vyplývá, že přezkum první části první otázky a přezkum třetí otázky neodhalil žádnou skutečnost, kterou by mohla být dotčena platnost rozhodnutí 2011/346.

Ke druhé části první otázky a ke druhé otázce

56 Předkládající soud se táže, zda rozhodnutí 2011/346 není stiženou vadou spočívající v nedostatku odůvodnění, jelikož podpora, která byla původně prohlášena za slučitelnou s vnitřním trhem, byla v tomto rozhodnutí prohlášena za neslučitelnou s vnitřním trhem. Kromě toho si předkládající soud klade otázku, zda uvedené rozhodnutí není založeno na rozporném odůvodnění, jelikož uvádí v bodě 24 odůvodnění, že se podpora stala protiprávní od 6. června 2009, a v bodech odůvodnění 71 a 72, že tatáž podpora musí být považována za neslučitelnou s vnitřním trhem od 5. prosince 2008.

57 V tomto ohledu je třeba připomenout, že čl. 108 odst. 3 první věta SFEU stanoví povinnost členských států oznamovat záměry poskytnout nebo upravit podpory. V souladu s poslední větou tohoto ustanovení členský stát, který zamýšlí poskytnout podporu, nemůže provést zamýšlené opatření, dokud Komise v uvedeném řízení nepřijme konečné rozhodnutí. Cílem zákazu stanoveného tímto ustanovením je zabezpečit, aby účinky podpory nenastaly dříve, než by Komise mohla v přiměřené lhůtě záměr podpory podrobně přezkoumat a případně zahájit řízení podle druhého odstavce téhož ustanovení (v tomto smyslu viz rozsudky Francie v. Komise, C-301/87, EU:C:1990:67, bod 17, jakož i CELF a ministre de la Culture et de la Communication, C-199/06, EU:C:2008:79, body 33 až 36).

58 Článek 108 odst. 3 SFEU tak zavádí preventivní kontrolu záměrů týkajících se nových podpor (rozsudky Lorenz, 120/73, EU:C:1973:152, bod 2; CELF a ministre de la Culture et de la Communication, EU:C:2008:79, bod 37, jakož i Deutsche Lufthansa, C-284/12, EU:C:2013:755, bod 25).

59 Z ustálené judikatury Soudního dvora vyplývá, že podpora, která je provedena za nesplnění povinností vyplývajících z čl. 108 odst. 3 SFEU, je protiprávní. Takový výklad kromě toho potvrzuje čl. 1 písm. f) nařízení č. 659/1999 (viz rozsudek Residex Capital IV, C-275/10, EU:C:2011:814, bod 28 a citovaná judikatura).

60 Komise musí přezkoumat slučitelnost zamýšlené podpory s vnitřním trhem i v případě, že členský stát porušil zákaz provádění podpor, a podpora je tudíž protiprávní. Soudní dvůr již přitom uvedl, že rozhodnutím Komise týkajícím se slučitelnosti podpory není dotčena protiprávnost posledně uvedené podpory vyplývající z porušení zákazu stanoveného v čl. 108 odst. 3 první větě SFEU. Jakýkoliv jiný výklad by znamenal zvýhodnit nedodržení čl. 108 odst. 3 poslední věty SFEU dotyčným členským státem a zbavil by toto ustanovení jeho užitečného účinku (v tomto smyslu viz rozsudky Fédération nationale du commerce extérieur des produits alimentaires a Syndicat national des négociants et transformateurs de saumon, C-354/90, EU:C:1991:440, bod 16, jakož i CELF a ministre de la Culture et de la Communication, EU:C:2008:79, bod 40).

61 Za těchto podmínek ze skutečnosti, že rozhodnutí 2011/346 uvádí různá data, od nichž má být státní podpora považována za protiprávní a neslučitelnou s vnitřním trhem, nevyplývá žádná rozpornost odůvodnění, které tvoří jeho podklad.

62 Kromě toho body 20, 21, 57 a 67 až 71 odůvodnění rozhodnutí 2011/346 uvádějí právně dostačujícím způsobem důvody, pro něž je záruka prohlášena za neslučitelnou s vnitřním trhem, i když rozhodnutí ze dne 13. března 2009 konstatovalo, že je podpora slučitelná s vnitřním trhem za určitých podmínek.

63 Z bodů 20, 21, 57, 67, 68 a 70 odůvodnění rozhodnutí 2011/346 totiž vyplývá, že rozhodnutí ze dne 13. března 2009 mělo dočasnou povahu a bylo přijato s ohledem na závazky přijaté portugalskými orgány jednak neprodloužit záruku po dni 5. června 2009 bez předchozího oznámení a schválení Komisí a jednak předložit plán restrukturalizace banky BPP ve lhůtě šesti měsíců, a to nejpozději 5. června 2009. Bod 67 odůvodnění rozhodnutí 2011/346 přitom uvádí, že portugalské orgány dvakrát prodloužily záruku bez předchozího oznámení a schválení Komisí a že nebyl předložen plán restrukturalizace banky BPP i přes to, že Komise vydala pro Portugalskou republiku za tímto účelem příkaz. Komise tudíž nejprve připomněla podmínky, jimž podléhá schválení podpory, konstatovala, že tyto podmínky nebyly splněny a následně dospěla v bodě 71 odůvodnění rozhodnutí 2011/346 k tomu, že záruka je neslučitelná s vnitřním trhem.

64 Z toho vyplývá, že ani přezkum druhé části první otázky a druhé otázky neodhalil žádnou skutečnost, kterou by mohla být dotčena platnost rozhodnutí 2011/346.

Ke čtvrté otázce

65 Podstatou čtvrté otázky předkládajícího soudu je, zda rozhodnutí 2011/346 porušuje čl. 107 odst. 3 písm. b) SFEU, jelikož podporu, jež je určena k „nápravě vážné poruchy v hospodářství některého členského státu“ ve smyslu uvedeného ustanovení, prohlásilo za neslučitelnou s vnitřním trhem. Kromě toho se táže, zda je třeba na základě tohoto ustanovení záruku považovat za slučitelnou s vnitřním trhem.

66 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podpory, na něž se vztahuje čl. 107 odst. 3 písm. b) SFEU, nejsou *ex lege* slučitelné s vnitřním trhem, ale Komise může mít za to, že s uvedeným trhem jsou slučitelné. Toto posouzení patří do výlučné pravomoci tohoto orgánu, jehož jednání podléhá přezkumu unijních soudů (v tomto smyslu viz rozsudek Deutsche Lufthansa, EU:C:2013:755, bod 28).

67 Výkon posuzovací pravomoci, již má Komise v rámci použití čl. 107 odst. 3 SFEU, s sebou nese komplexní hospodářská a sociální hodnocení (v tomto smyslu viz rozsudky Deufil v. Komise, 310/85, EU:C:1987:96, bod 18, a Itálie v. Komise, C-372/97, EU:C:2004:234, bod 83). Soudní dvůr, který přezkoumává legalitu výkonu této pravomoci, tak nemůže svým posouzením nahradit posouzení Komise (v tomto smyslu viz rozsudky Španělsko v. Komise, C-169/95, EU:C:1997:10, bod 34, a Unicredito Italiano, EU:C:2005:774, bod 71).

68 Žalované ve věci v původním řízení uvádějí, že z bodů 64 až 76 odůvodnění rozhodnutí 2011/346 vyplývá, že Komise dospěla k závěru o neslučitelnosti záruky s vnitřním trhem pouze na základě nesplnění procesních důvodů, a sice okolnosti, že Portugalská republika dvakrát prodloužila záruku, aniž o tom předtím informovala Komisi a požádala ji o souhlas, a skutečnosti, že tento členský stát nepředložil plán restrukturalizace banky BPP ve lhůtě šesti měsíců stanovené v rozhodnutí ze dne 13. března 2009. Komise tak podle nich neposoudila, zda je dotčená podpora určena k napravení vážné poruchy v hospodářství dotčeného členského státu ve smyslu čl. 107 odst. 3 písm. b) SFEU.

69 V tomto ohledu je třeba připomenout, že pokud jde o posouzení státních záruk poskytnutých finančním institucím v kontextu globální finanční krize, s ohledem na čl. 107 odst. 3 písm. b) SFEU, Komise omezila výkon vlastní posuzovací pravomoci tím, že přijala sdělení týkající se bank. Komise se tedy nemůže od pravidel uvedených v tomto sdělení odchýlit, přičemž v opačném případě by byla sankcionována případně z důvodu porušení takových obecných právních zásad, jako je zásada rovného zacházení nebo ochrana legitimního očekávání (viz rozsudek Dansk Rørindustri a další v. Komise, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P s C-213/02 P, EU:C:2005:408, bod 211).

70 Ze sdělení týkajícího se bank přitom vyplývá, že poskytnutí státní záruky musí být považováno za naléhavé opatření, a tudíž musí být nezbytně dočasné (body 13 a 24). S takovou zárukou musí být rovněž spojena restrukturalizační opatření nebo opatření související s likvidací příjemce (body 29 až 31).

71 Ve svém rozhodnutí ze dne 13. března 2009 Komise uplatnila kritéria sdělení týkajícího se bank. Jak vyplývá z bodu 39 odůvodnění tohoto rozhodnutí, Komise záruku schválila na dobu šesti měsíců, a sice do 5. června 2009, s výhradou toho, že Portugalská republika předloží plán restrukturalizace nejpozději k tomuto dni v souladu se závazkem tohoto členského státu. Komise v bodě 34 odůvodnění uvedeného rozhodnutí upřesnila, že jejím posouzením podpory není dotčeno posouzení, které bude muset provést v případě, že opatření bude prodlouženo po uplynutí této lhůty šesti měsíců a v bodě 41 odůvodnění téhož rozhodnutí připomněla, že jakékoli prodloužení záruky jí musí být předem oznámeno.

72 Komise rovněž dodržela sdělení týkající se bank, když v bodech 67, 70 a 71 odůvodnění rozhodnutí 2011/346 měla za to, že po uplynutí lhůty šesti měsíců uvedené v rozhodnutí ze dne 13. března 2009 relevantní kritéria, která vedla tento orgán k vydání prozatímního povolení dotčené podpory, již splněna nebyla, neboť v rozporu se svými závazky portugalské orgány nepředložily plán restrukturalizace banky BPP ve stanovené lhůtě a uvedené orgány dvakrát prodloužily záruku po uplynutí maximální lhůty šesti měsíců, aniž tato prodloužení formálně oznámily Komisi.

73 Z bodu 39 odůvodnění rozhodnutí ze dne 13. března 2009 a z bodu 71 odůvodnění rozhodnutí 2011/346 totiž vyplývá, že Komise mohla povolit výši odměny za záruku, která byla podstatně nižší než výše obvykle požadovaná sdělením týkajícím se bank, pouze na krátké období a za podmínky, že Portugalská republika předloží ve lhůtě šesti měsíců plán restrukturalizace či likvidace umožňující vhodným způsobem omezit jakékoli narušení hospodářské soutěže.

74 Na rozdíl od toho, co tvrdí žalované ve věci v původním řízení, časové omezení podpory poskytnuté ve formě státní záruky a povinnost oznámit jakékoli její prodloužení, která z toho vyplývá, jakož i povinnost pro příjemce uvedené záruky předložit plán restrukturalizace představují nikoli jen formality, ale podmínky nezbytné k tomu, aby tato podpora mohla být prohlášena za slučitelnou s vnitřním trhem a nástroje sloužící k zaručení, že naléhavá podpora přiznaná podniku v obtížné situaci nepůjde nad rámec toho, co je nezbytné k dosažení dotčeného cíle společného zájmu, který v projednávané věci spočívá v zabránění vážné poruchy národního hospodářství.

75 Ani přezkum čtvrté otázky tudíž neodhalil žádnou skutečnost, kterou by mohla být dotčena platnost rozhodnutí 2011/346.

76 Ze všech předcházejících úvah vyplývá, že přezkum otázek položených předkládajícím soudem neodhalil žádnou skutečnost, kterou by mohla být dotčena platnost rozhodnutí 2011/346.

K nákladům řízení

77 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (druhý senát) rozhodl takto:

Přezkum předběžných otázek položených Tribunal do Comércio de Lisboa (Portugalsko) neodhalil žádnou skutečnost, kterou by mohla být dotčena platnost rozhodnutí Komise 2011/346/EU ze dne 20. července 2010 o státní podpoře C 33/09 (ex NN 57/09, ex CP 191/09) provedené Portugalskem ve formě státní záruky ve prospěch banky BPP.

Podpisy.